

NOTAT

Dato: 3. marts 2023
 Til: Bestyrelsen
 Fra: Administrationen

Evaluering af gebyrmodel for virksomheders brug af genbrugsstationer

Indledning

Et flertal af Reno Djurs' bestyrelse besluttede på møde den 15. september 2021 (sag nr. 19-21),

- at den eksisterende abonnementsmodel for virksomheders brug af genbrugsstationer udfases og erstattes af en betaling-pr.-besøg-ordning,
- at den nye betalingsordning baseres på nummerpladeregistrering på alle genbrugsstationer,
- at Reno Djurs' allerede godkendte gebyr for et "sms-klip" (200 kr. ekskl. moms i 2022) er gældende i den nye ordning, samt
- at det nye gebyrsystem iværksættes med virkning fra 2022.

Efter det nye gebyrsystems idriftsættelse besluttede bestyrelsen på møde den 9. februar 2022 (sag nr. 5-22), at ordningen evalueres i løbet af 2022. Evaluering skete efterfølgende på bestyrelsesmøde den 20. september 2022 (sag nr. 35-22), hvor bestyrelsen besluttede at evaluere ordningen på ny efter et fuldt driftsår.

Brugerundersøgelse 2021

Reno Djurs gennemførte i sommeren 2021 en brugerundersøgelse på genbrugsstationerne. Med det udgangspunkt, at brugerundersøgelsens data kan betragtes som repræsentative for alle Reno Djurs' genbrugsstationer, kunne følgende konkluderes:

- Virksomheder leverede 14 % af de samlede affaldsmængder på genbrugsstationerne.
- Baseret på de af virksomhederne leverede affaldstyper repræsenterede det af virksomhederne leverede affald 21 % af genbrugsstationernes omkostninger.

Dermed var der følgende forhold mellem virksomhedernes brug af og betaling for genbrugsstationerne:

Virksomheder på genbrugsstationer 2021	Mio. kr. (ekskl. moms)
Gebyrbetaling	1,2
Omkostningstræk	9,7

Brugerundersøgelse 2022

Reno Djurs gennemførte i sommeren 2022 en ny brugerundersøgelse på genbrugsstationerne. Med det udgangspunkt, at brugerundersøgelsens data kan betragtes som repræsentative for alle Reno Djurs' genbrugsstationer, kunne følgende konkluderes:

- Virksomheder leverede 4 % af de samlede affaldsmængder på genbrugsstationerne.
- Baseret på de af virksomhederne leverede affaldstyper repræsenterede det af virksomhederne leverede affald 6 % af genbrugsstationernes omkostninger.

Dermed kan der udledes følgende forhold mellem virksomhedernes brug af og betaling for genbrugsstationerne (baseret på data fra 1. halvår 2022 samt estimeret resultat for hele 2022):

Virksomheder på genbrugsstationer 2022	Mio. kr. (ekskl. moms)
Gebyrbetaling	1,6
Omkostningstræk	2,6

Brugerundersøgelse 2023

Reno Djurs har i vinteren 2023 gennemført en ny brugerundersøgelse på genbrugsstationerne på grundlag af økonomi- og forbrugsdata for et fuldt driftsår. Med det udgangspunkt, at brugerundersøgelsens data kan betragtes som repræsentative for alle Reno Djurs' genbrugsstationer, kan følgende konkluderes:

- Virksomheder leverer 5 % af de samlede affaldsmængder på genbrugsstationerne.
- Baseret på de af virksomhederne leverede affaldstyper repræsenterer det af virksomhederne leverede affald 6 % af genbrugsstationernes omkostninger.

Dermed kan der udledes følgende forhold mellem virksomhedernes brug af og betaling for genbrugsstationerne (baseret på data for hele 2022):

Virksomheder på genbrugsstationer 2022	Mio. kr. (ekskl. moms)
Gebyrbetaling	1,5
Omkostningstræk	2,3

Affaldsmængder

De seneste to års brugerundersøgelser har vurderet affaldsmængdernes fordeling på husholdsvise borgere og virksomheder. Med skyldig hensyntagen til, at der er en vis usikkerhed i opgørelsesmetoden, kan mængdefordelingen mellem borgere og erhverv opgøres som følger:

Mængder genbrugsstationer (tons)	2021	2022	Ændring
Husholdninger	54.350	46.939	- 14 %
Virksomheder	8.848	2.471	- 72 %
I alt	63.198	49.410	- 22 %

De af virksomhederne leverede affaldsmængder er reduceret betydeligt fra 2021 til 2022, anskuet i både absolutte og relative tal. Det vurderes, at årsagen altovervejende kan henføres til det nye gebyrsystem.

Hvilke virksomheder bruger ordningen?

Nedenstående matrix angiver, hvorledes alle besøg af virksomheder i 2022 er fordelt på håndværks- henholdsvis øvrige virksomheder (jf. cvr-registret) såvel som antallet af ansatte. Håndværksvirksomheder er nærmere defineret i bilag 2.

Besøg i 2022	Antal ansatte						I alt
	0-1	2-4	5-9	10-19	20-49	>50	
Håndværksvirksomheder	1.943	540	618	314	193	59	3.667
Øvrige virksomheder	1.661	464	452	422	388	494	3.881
I alt	3.604	1.004	1.070	736	581	553	7.548 ¹

Af oversigten kan det blandt andet konkluderes, at 48 % af alle virksomhedsbesøg på genbrugsstationerne foretages af enmandsvirksomheder.

Nedenstående oversigt angiver, hvor mange gange de forskellige virksomheder (fordelt på cvr-numre og besøgsfrekvens) har benyttet genbrugsstationerne.

Betalinger 2022	Antal besøg	Antal CVR.	%
Kun et besøg	620	620	42
Mellem 2-4 besøg	1.194	445	30
Mellem 5-9 besøg	1.517	228	15
Mellem 10-19 besøg	1.515	115	8
Mellem 20-29 besøg	1.001	43	3
Mellem 30-39 besøg	507	15	1
Mellem 40-49 besøg	472	11	1
Over 50 besøg	735	10	1
I alt	7.561	1.487	100

Samlet set har 1.487 forskellige virksomheder benyttet genbrugsstationerne 7.561 gange. Det kan udledes af oversigten, at 87 % af alle virksomheder, der har benyttet genbrugsstationerne, har gjort det mindre end 10 gange i 2023.

Nedenstående oversigt angiver, hvor mange gange de forskellige virksomheder (fordelt på overordnede virksomhedskategorier og besøgsfrekvens) har benyttet genbrugsstationerne.

¹ Dertil har der været 13 SMS-betalinger, i alt 7.561 betalte besøg.

Betalinger 2022 Antal CVR	Håndværks- virksom- heder	%	Øvrige virksom- heder	%
Kun et besøg	142	10	478	32
Mellem 2-4 besøg	151	10	294	20
Mellem 5-9 besøg	95	6	133	9
Mellem 10-19 besøg	59	4	56	4
Mellem 20-29 besøg	20	1	23	2
Mellem 30-39 besøg	10	1	5	0
Mellem 40-49 besøg	8	1	3	0
Over 50 besøg	8	1	2	0
I alt	493	33	994	67

Af oversigten kan det blandt andet udledes,

at 79 % af håndværksvirksomhederne har benyttet genbrugsstationerne mindre end 10 gange i 2022. For øvrige virksomheder er det tilsvarende tal 91 %.

at 9 % af håndværksvirksomhederne har benyttet genbrugsstationerne mere end 20 gange i 2022. For øvrige virksomheder er det tilsvarende tal 3 %.

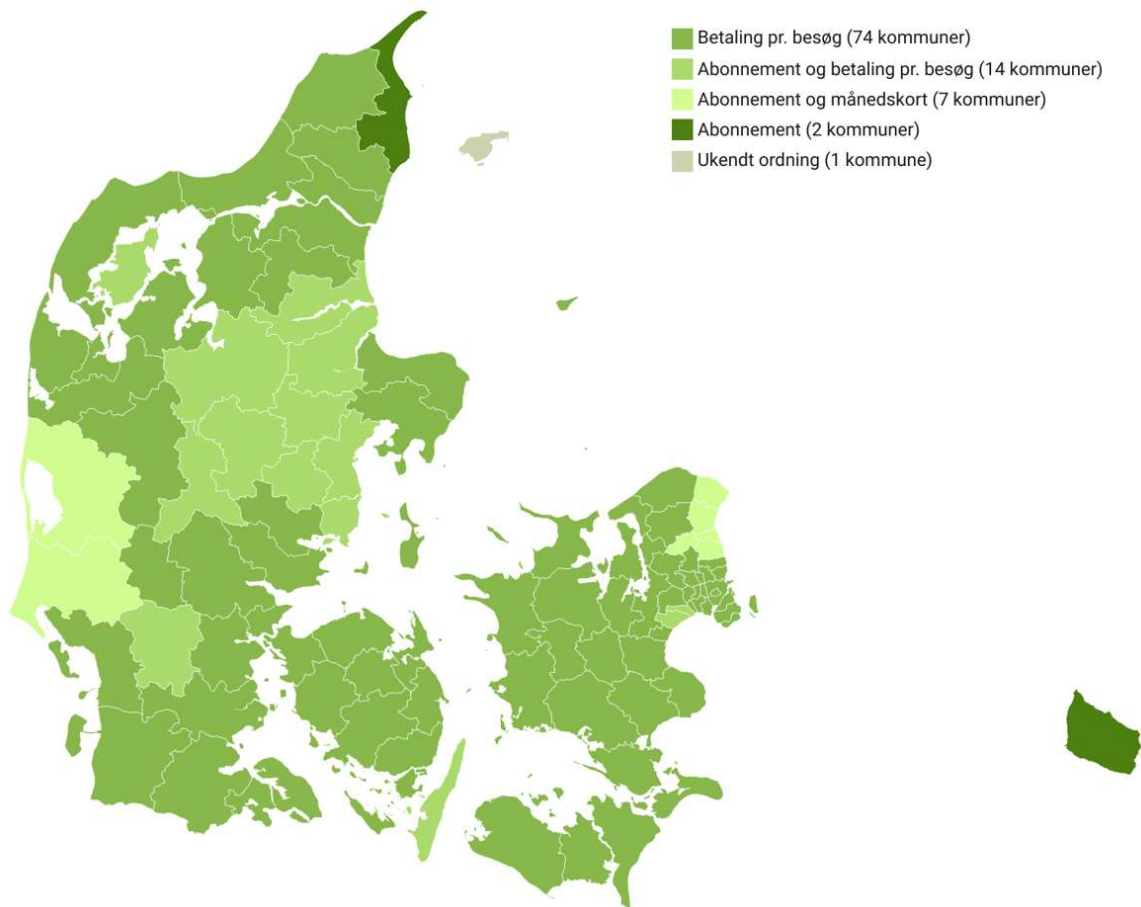
Andre betalingsmodeller

Affaldsaktørbekendtgørelsen fastslår, at "*Kommunalbestyrelsen bestemmer, om betalingen for adgangen sker som betaling pr. besøg eller som betaling af et abonnement eller kombinationer heraf*". Udgangspunktet er med andre ord ikke enten-eller, idet en kombination af begge modeller kan være en mulighed.

Gebyrmodellerne (og gebyrerne) for virksomhedernes brug af genbrugspladser varierer i høj grad fra kommune til kommune. Det fremgår af Affaldsviden.dk², at der i 2023 er 74 kommuner i Danmark med en betaling-pr.-besøg-ordning, 9 kommuner med en abonnements-ordning, hvor virksomhederne betaler for et årskort/månedskort/dagsbillet, mens 14 kommuner har en kombination af førnævnte to betalingsmuligheder, hvor virksomhederne kan vælge mellem et abonnement eller betaling pr. besøg.

Omstående kort viser udbredelsen af forskellige betalingsmodeller i Danmark. Bilag 1 angiver gebyrer for en række kommuner/affaldsselskaber.

² Affaldsviden.dk er er videndelingsportal for kommuner og affaldsselskaber i Danmark.

link til et dynamisk kort: <https://datawrapper.dwcdn.net/2qyZg/1/>

Vurdering

Reno Djurs' nye gebyrsystem sikrer i højere grad end tidligere sammenhæng mellem virksomhedernes brug og betaling.

En anden konsekvens er, at det må antages, at den ændrede betalingsform har reduceret mængderne af erhvervsaffald på genbrugsstationerne. Der foreligger ikke data om, hvordan det "manglende" affald håndteres. I modsætning til det tidligere – og meget lave – abonnementsgebyr understøtter den nye betalingsmodel ikke længere, at virksomheder kommer forbi genbrugsstationen med "de små klatter".

Tilbuddet om at benytte genbrugsstationerne vil af en række virksomheder muligvis blive opfattet som mere fleksibelt og brugervenligt, hvis den nuværende ordning suppleres med en tilpasset abonnementsordning. Det skal i den forbindelse understreges, at der ikke findes en "ideel" model, der til fulde tilfredsstillende lovgivningens forudsætninger om, at der skal være nøje sammenhæng mellem betaling for abonnementet og mængden af affald fra den enkelte virksomhed. Det skal samtidig understreges, at en hvilken som helst ændring af gebyrsystemet samtidig vil ændre de kortlagte besøgs mønstre.

Der findes mange modeller for tilrettelæggelse af en abonnementsordning, jf. oversigt i bilag 1. Hvor Reno Djurs' oprindelige abonnementsmodel opererede med en ikke-differentieret enhedspris for alle tilmeldte, tegner der sig et billede af abonnementsmodeller, som differentierer på fx

- Virksomhedstype (efter branchekode i CVR-registret)
- Antal ansatte (efter CVR-registret)
- Type af anvendt køretøj (herunder anvendelse af trailer eller ej).

Oplysninger om virksomhedstype og antal er entydige og kan hentes digitalt via virksomhedsregistret. Oplysninger om køretøj kan for hvad angår visse data hentes via Motorregistret; dog kræver oplysninger om anvendelse af trailer manuel registrering.

Kommunerne Favrskov og Randers har etableret nedenstående abonnementsordning:

kr. (ekskl. moms) pr. abonnement	Favrskov	Randers
Håndværksvirksomheder ³	8.000	8.000
Øvrige virksomheder	3.200	1.800

Begge kommuner opererer med, at virksomheder skal købe ét mærkat pr. bil, som ønskes benyttet til kørsel med affald. Efterfølgende mærkater kan købes for halv pris.

Da Reno Djurs' nuværende gebyrsystem er baseret på nummerpladegenkendelse, registreres alle besøg. Reno Djurs vil derfor kunne etablere en tilsvarende ordning uden brug af mærkater. Ordningen vil kunne iværksættes, så betalingen retter sig mod det enkelte cvr-nummer og dermed ikke individuelle biler.

Som følge af nummerpladegenkendelsen vil Reno Djurs desuden have mulighed for at indbygge en grænse for antallet af mulige besøg inden for ordningen.

Til overvejelse

Det kan overvejes at supplere den nuværende betaling pr. besøg-ordning med en abonnementsmodel (en tilpasset Favrskov-model):

- Gebyr for årsabonnement:

kr./år (ekskl. moms) pr. abonnement	Reno Djurs
Håndværksvirksomheder ²	8.000
Øvrige virksomheder	3.200

- Gebyret retter sig mod den enkelte virksomhed (cvr-nr.). Hvert cvr-nr. kan således frit benytte alle til cvr-nummeret tilknyttede biler til besøg.

³ Virksomheder med håndværkerrelaterede branchekoder er angivet i bilag 2.

- Gebyret omfatter max. 50 årlige besøg. Har en virksomhed behov for flere besøg, gælder følgende:
 - Der overgås automatisk til betaling pr. besøg⁴
- Abonnementet er et årsabonnement, som ikke refunderes efter køb.
- Gebyret justeres forholdsmæssigt efter idriftsættelsestidspunktet for ordningen.

Det bemærkes, at fastlæggelse af gebyr for en abonnementsordning vil kræve kommunalbestyrelses godkendelse.

⁴ Prisen for efterfølgende besøg baseres på abonnementsprisen divideret med 50, såfremt betalingen sker via betalingskort.

Bilag 1: Erhvervsgebyrer i andre kommuner

Neden for er oplistet erhvervsgebyrer fra andre kommuner og affaldsselskaber.

Som det fremgår af tabellerne 1, 2 og 3 er der stor variation i, om kommuner/affaldsselskaberne opkræver erhvervsgebyrer efter biltype, branchekode og antal ansatte, samt hvad der inkluderes i abonnementsordningen.

Tabel 1: Erhvervsgebyrer i Greve og Vejen kommuner ex. moms i 2023.

Virksomhedskategori	Greve Kommune erhvervsgebyrer ex. moms (2023)	Vejen Kommune erhvervsgebyrer ex. moms (2023)
Øvrige virksomheder	4.403 kr.	2.048 kr.
Håndværkere og anlægsgartnere samt ikke oplyst erhverv	10.216 kr.	7.835 kr.
Pris pr. besøg	212 kr.	250 kr.

Der er ikke begrænsning i antallet af årlige besøg.

Tabel 2: Erhvervsgebyrer for brug af genbrugspladser i udvalgte kommuner/affaldsselskaber med både abonnements- og klippekortsordning – gebyrer ex. moms i 2023.

Kommune / affaldsselskab	Virksomhedskategori / biltype	Ordning	Gebyrer ex. moms (2023)
Ikast Brande	Pris pr. besøg uden abonnementsaftale	Betaling pr. besøg	125 kr.
	Øvrige virksomheder (Opkrævning pr. køretøj og maksimalt 50 besøg pr. år)	Abonnement	1500 kr.
	Håndværkere og anlægsgartnere (Opkrævning pr. køretøj og maksimalt 50 besøg pr. år)	Abonnement	3500 kr.
Viborg Kommune	Personbil	Betaling pr. besøg	213 kr.
	Personbil med trailer	Betaling pr. besøg	284 kr.
	Kasse- eller ladvogn	Betaling pr. besøg	351 kr.
	Kasse- eller Ladvogn inkl. trailer	Betaling pr. besøg	431 kr.
	Øvrige virksomheder maks. 10 besøg årligt	Abonnement	1.932 kr.
	Virksomheder med 0-1 ansatte	Abonnement	4.015 kr.
	Virksomheder med 2-10 ansatte	Abonnement	7.942 kr.
Silkeborg Kommune	Engangsgebyr på Tandskov	Betaling pr. besøg	140 kr.
	Pris pr. besøg via SMS	Betaling pr. besøg	140 kr.
	Håndværksrelaterede virksomheder - første bil	Abonnement	3.360 kr.
	Håndværksrelaterede virksomheder - efterfølgende biler	Abonnement	1.680 kr.
	Øvrige virksomheder	Abonnement	660 kr.
	Øvrige virksomheder - efterfølgende biler	Abonnement	330 kr.
Renosyd (Skanderborg og Odder Kommune)	Pris pr. besøg uden abonnementsaftale	Betaling pr. besøg	160 kr.
	Håndværkere og anlægsgartnere	Abonnement	3.600 kr. (24 besøg) 125 kr. pr. besøg udover abonnement
	Øvrige virksomheder	Abonnement	600 kr. (8 besøg) 60 kr. pr. besøg udover abonnement
Favrskov Kommune	Betaling pr. besøg via SMS	Betaling pr. besøg	200 kr.

	Håndværkere og anlægsgartnere 1. mærkat	Abonnement	8.000 kr.
	Håndværkere og anlægsgartnere - Efterfølgende mærkater	Abonnement	4.000 kr.
	Øvrige virksomheder 1. mærkat	Abonnement	3.200 kr.
	Øvrige virksomheder - Efterfølgende mærkater	Abonnement	1.600 kr.
Randers	Betaling pr. besøg via SMS	Betaling pr. besøg	350 kr.
	Håndværkere og anlægsgartnere 1. mærkat	Abonnement	8.000 kr.
	Håndværkere og anlægsgartnere - Efterfølgende mærkater	Abonnement	4.000 kr.
	Øvrige virksomheder 1. mærkat	Abonnement	1.800 kr.
	Øvrige virksomheder - Efterfølgende mærkater	Abonnement	900 kr.

Tabel 3: Erhvervsgebyrer for brug af genbrugspladser i udvalgte kommuner/affaldsselskaber med klippekortsordning – gebyrer ex. moms i 2023.

Kommune / affaldsselskab	Virksomhedskategori / biltype	Gebyrer ex. moms (2023)
Vestforbrænding (19 sjællandske kommuner)	Personbil	108 kr.
	Kassebil	144 kr.
	Ladvogn	184 kr.
ARC (5 hovedstadskommuner)	Personbil	120 kr.
	Kassebil	156 kr.
	Ladvogn	188 kr.
ARGO (5 sjællandske kommuner)	Alle biltyper	219 kr.
FORS (Holbæk Kommune)	Alle biltyper	247,2 kr.
Herning Kommune	Op til 500 kg pr. læs.	150 kr.
	Op til 1000 kg pr. læs.	300 kr.
Horsens Kommune	Køretøjer uden trailer	132 kr.
	Køretøjer med trailer	275 kr.
Hedensted Kommune	SMS-ordning erhverv pr. gang	240 kr.
Vejle Kommune	Takst pr. besøg pr. affaldsbærende enhed	188 kr.
Nomi4S (Holstebro, Lemvig, Skive og Struer Kommune)	Køretøjer uden trailer	125 kr.
	Køretøjer med trailer	250 kr.

Bilag 2: Håndværkerrelaterede branchekoder

41.10.00	Gennemførelse af byggeprojekter
41.20.00	Opførelse af bygninger
42.10.00	Anlæg af veje og jernbaner
42.20.00	Anlæg af ledningsnet
42.90.00	Anden anlægsvirksomhed
43.12.00	Forberedende byggepladsarbejder
43.13.00	Funderingsundersøgelser
43.21.00	El-installation
43.22.00	VVS- og blikkenslagerforretninger
43.29.00	Anden bygningsinstallationsvirksomhed
43.31.00	Stukkatørvirksomhed
43.32.00	Tømrer- og bygningsnedkervirksomhed
43.33.00	Udførelse af gulvbelægninger og vægbeklædning
43.34.10	Malerforretninger
43.34.20	Glarmestervirksomhed
43.91.00	Tagdækningsvirksomhed
43.99.10	Murere
43.99.90	Anden bygge- og anlægsvirksomhed, som kræver specialisering
81.30.00	Landskabspleje
42.11.00	Anlæg af veje og motorveje
42.12.00	Anlæg af jernbaner og undergrundsbaner
42.13.00	Anlæg af broer og tunneller
42.21.00	Anlæg af ledningsnet til væsker
42.22.00	Anlæg af ledningsnet til elektricitet og kommunikation
42.91.00	Anlæg af vandveje, havne, diger og dæmninger